

גמגום כפי שמשתקף בציורי דמות עצמי של מבוגרים – איילה צור, אילה שבת ופרופ' רחל לב-ויזל

מבחן ציור דמות אנוש, (DAP – Draw-A-Person) שפותח על ידי מקובר, (Machover, 1949) מתייחס לציור כאל השלכה, ומאפשר אבחון של דחפים, חרדות, קונפליקטים ותפיסה עצמית. מבחן זה נחשב לכלי יעיל לזיהוי בעיות גופניות ופסיכולוגיות.

גמגום הינו הפרעה מורכבת ונפוצה הכוללת לא רק אי-שטף בדיבור (מימד פיזי), אלא גם בעיות פסיכולוגיות (כגון חרדה חברתית) והתנסות בין-אישית סבוכה.

מאמר זה בוחן באיזו מידה מגבלת תקשורת זו באה לידי ביטוי בציור עצמי של מבוגרים הלוקים בגמגום. 20 בוגרים הלוקים בגמגום מילדותם קיבלו גליון נייר לבן בגודל אחד ועיפרון, והתבקשו לצייר את עצמם. 20 בוגרים שאינם לוקים בגמגום שימשו קבוצת השוואה, שהותאמה לקבוצת המחקר על פי גיל, מין והשכלה. המדד להשוואה כלל איברי גוף המסמלים את החושים וחרדה חברתית (בהתבסס על סקירה ספרותית).

מן הממצאים במחקר עולה כי האוזניים, החזה והגרונ של הדמויות שצוירו על ידי מבוגרים הלוקים בגמגום שונים מאלה שצוירו על ידי מבוגרים שאינם לוקים בגמגום. כמו כן, מבוגרים הלוקים בגמגום נטו להוסיף בציוריהם צווארון או קו נוסף לגרון. ממצא מעניין הוא שמרכזיותו לכאורה של הפה בתופעת הגמגום לא באה לידי ביטוי בציוריהם של המגמגמים.

מילות מפתח: גמגום, ציור דמות עצמי, מבחן Draw-A-Person, חרדה חברתית.